

บทที่ 4

ผลการศึกษา

4.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

จากการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ถือครองที่ดิน ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนาเดิม และตำแหน่งทางสังคม มีรายละเอียดดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ถือครองที่ดิน

เพศ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1.ชาย	15	75
2.หญิง	5	25
รวม	20	100
อายุ	จำนวน (ปี)	เฉลี่ย
ต่ำที่สุด	26	49.85
สูงที่สุด	74	
อาชีพ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1.เกษตรกรรวม	5	25
2.รับจ้างทั่วไป	4	20
3.ค้าขาย	4	20
4.พระสงฆ์	3	15
5.พนักงานบริษัท	2	10
6.รับราชการ	1	5
7.แม่บ้าน	1	5
รวม	20	100

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ถือครองที่ดิน (ต่อ)

รายได้ต่อเดือน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. ต่ำกว่า 10,000 บาท	6	30
2. 10,001-20,000 บาท	5	25
3. 20,001-30,000 บาท	4	20
4. 30,001-40,000 บาท	0	0
5. มากกว่า 40,000 บาท	2	10
6. ไม่มี	3	15
รวม	20	100
ระดับการศึกษา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. ประถมศึกษา	6	30
2. มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	6	30
3. ปริญญาตรี	6	30
4. ปริญญาโท	2	10
รวม	20	100
ภูมิลำเนาเดิม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. อยู่ในหมู่บ้านในพื้นที่อุทยานฯ	4	20
2. อยู่ในหมู่บ้านติดพื้นที่อุทยานฯ	3	15
3. อยู่นอกพื้นที่อุทยานฯ แต่อยู่ในท้องที่ จ. เชียงใหม่	11	55
5. อยู่ต่างจังหวัด/กรุงเทพฯ	2	10
รวม	20	100
ตำแหน่งทางสังคม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. ไม่มี	11	55
2. มี	9	45
-ผู้นำหมู่บ้าน	2	
-อื่นๆ	7	
รวม	20	100

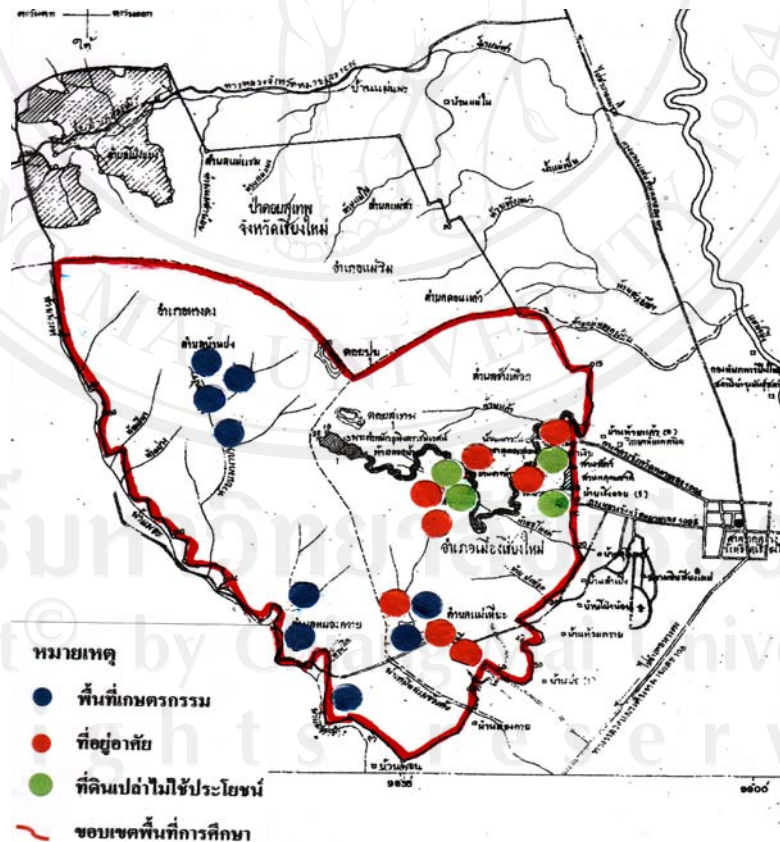
ผู้ถือครองที่ดินส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ทำให้รายได้ต่อเดือนไม่สูงมากนัก

ภูมิลำเนาเดิมของผู้ถือครองที่ดินส่วนใหญ่จะอยู่นอกพื้นที่อุทยานแห่งชาติ โดยอยู่ในอำเภอเมืองเชียงใหม่และอำเภอหางดงเป็นหลัก ระดับการศึกษาของผู้ถือครองที่ดินมีการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไป รวมคิดเป็นร้อยละ 40 มากกว่า 1 ใน 3 ของผู้ถือครองที่ดินทั้งหมด และการมีตำแหน่งทางสังคมของผู้ถือครองที่ดิน ร้อยละ 55 ไม่มีตำแหน่งทางสังคม และร้อยละ 45 มีตำแหน่งทางสังคม เช่น ผู้นำหมู่บ้าน และผู้นำทางศาสนา เป็นต้น

4.2 ลักษณะการใช้ประโยชน์ในที่ดินของผู้ถือครองที่ดินในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย

จากการศึกษาพบว่า การใช้ประโยชน์ในที่ดินของผู้ถือครองที่ดินทั้งหมดจำนวน 20 ราย มีรายละเอียดดังนี้

1. ที่ตั้งของที่ดินทั้งหมด อยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ในท้องที่อำเภอเมืองเชียงใหม่และอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีที่ดินจำนวน 21 แปลง ดังแสดงในภาพ 2

ภาพ 2 จุดที่ตั้งของที่ดิน

ที่มา : อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย. ข้อมูลการถือครองที่ดิน, 2554.

โดยจัดแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1) อยู่ในพื้นที่ป่าในเขตอุทยานแห่งชาติฯ จำนวน 10 แปลง คิดเป็นร้อยละ 48 แบ่งเป็นอยู่ในพื้นที่ป่าดอยสุเทพ จำนวน 5 แปลง เป็นที่ตั้งของวัด จำนวน 1 แปลง เป็นที่พักและสถานที่จัดกิจกรรมของนักเรียนและบุคลากรของโรงเรียน จำนวน 2 แปลง เป็นที่ดินที่ไม่ได้ทำประโยชน์ จำนวน 2 แปลง อยู่บริเวณเดียวกับที่ดินของโรงเรียนทั้งสองแห่ง และอยู่ในพื้นที่ป่าบ้านปาง จำนวน 5 แปลง เป็นสวนผลไม้และปลูกพืชไร่อยู่ในบริเวณป่าท่อนที่ตำบลบ้านปาง อำเภอหางดง ซึ่งที่ดินทั้ง 10 แปลง อยู่ใจกลางพื้นที่ป่าของอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย สภาพพื้นที่เป็นภูเขาสูง และเป็นป่าต้นน้ำลำธารของจังหวัดเชียงใหม่

2) อยู่ในบริเวณพื้นที่หมู่บ้านในเขตอุทยานฯ จำนวน 8 แปลง คิดเป็นร้อยละ 38 เป็นที่ตั้งของวัด จำนวน 3 แปลง เป็นที่อยู่อาศัย จำนวน 1 แปลง เป็นสวนผลไม้ จำนวน 2 แปลง เป็นบ้านพักรีสอร์ทของเอกชน จำนวน 1 แปลง และเป็นที่เปล่าไม่ทำประโยชน์ จำนวน 1 แปลง อยู่ในเขตท้องที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ทั้งหมด เป็นหมู่บ้านที่อยู่ในเขตอุทยานฯ ที่มีระยะทางใกล้ตัวเมืองเชียงใหม่ และยังอยู่ในพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธาร และพบว่าผู้ถือครองที่ดินบางรายมีหลักฐานการถือครองมานาน และบางรายไม่ปรากฏหลักฐานในการถือครองทำประโยชน์มาตั้งแต่เมื่อใด

3) อยู่บริเวณแนวเขตอุทยานฯ จำนวน 3 แปลง คิดเป็นร้อยละ 14 เป็นที่ดินเปล่าไม่ทำประโยชน์ 1 แปลง อยู่ในท้องที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ และเป็นที่นา ที่สวนผลไม้ จำนวน 2 แปลง ที่ดินทั้งสอง แปลงดังกล่าวเป็นที่ราบลุ่มบริเวณเชิงเขา ซึ่งผู้ถือครองที่ดินเป็นชาวบ้านท้องถิ่นที่มีที่อยู่อาศัยอยู่ติดแนวเขตอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย อยู่ในเขตท้องที่อำเภอหางดง ในบริเวณพื้นที่ตามแนวเขตอุทยานฯ มีหมู่บ้านที่อยู่ติดต่อแนวเขตอุทยานฯ และบางส่วนอยู่ในเขตพื้นที่อุทยานฯ เป็นจำนวนมากและมีที่ทำกินและที่อยู่อาศัย และส่วนใหญ่จะไม่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินดังกล่าว

2. เอกสารแสดงสิทธิในที่ดินตามกฎหมาย ประกอบด้วย แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3, น.ส.3 ก.) และโฉนดที่ดิน จำนวน 21 แปลง มีรายละเอียดดังนี้

1) การถือครองที่ดิน โดยมีแบบ ส.ค.1 เป็นหลักฐานในการแสดงสิทธิในที่ดิน จำนวน 10 แปลง คิดเป็นร้อยละ 48 โดยอยู่ในเขตท้องที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน 5 แปลง และอยู่ในเขตท้องที่อำเภอหางดงจำนวน 5 แปลง แบบส.ค.1 ทั้งหมดออกเมื่อปี พ.ศ.2498 เป็นแบบแจ้งการครอบครองที่ดินที่ผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ (วันที่ 1 ธันวาคม 2497) โดยไม่มีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน แจ้งต่อนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมาย

ที่ดิน พ.ศ.2497 ผู้แจ้งจะได้รับแบบ ส.ค.1 เก็บไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งการแจ้งการครอบครองตามแบบ ส.ค.1 ไม่ก่อให้เกิดสิทธิขึ้นใหม่แก่ผู้แจ้งแต่ประการใด เว้นแต่ผู้แจ้งจะได้สิทธิครอบครองอยู่แล้ว โดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้ที่มีแบบส.ค.1 แต่ยังไม่ได้รับหนังสือรับรองการทำประโยชน์ จะโอนทาง ทะเบียนไม่ได้ ต่อมาได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 ในปี พ.ศ.2515 ระบุว่า ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 16 ยอมรับรองสิทธิการครอบครองที่ดินต่อเนื่องเฉพาะผู้ที่มี หลักฐานแจ้งการครอบครองที่ดิน (แบบส.ค.1) ให้สิทธิที่จะขออนุญาตออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรอง การทำประโยชน์ต่อไปได้ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าแบบส.ค.1 จำนวน 8 แปลง มีเพียงจำนวน 1 แปลง ที่มีหลักฐานว่าได้มีการทำประโยชน์ในที่ดินที่ชัดเจน คือ วัดศาลาด จำนวน 5 ไร่ อยู่ลึกเข้าไปใน พื้นที่ป่า และจำนวน 2 แปลง เป็นพื้นที่เกษตรกรรมอยู่บริเวณแนวเขตอุทยานฯ ซึ่งสิทธิในที่ดินตาม แบบ ส.ค.1 จะสิ้นสุดก็ต่อเมื่อนำไปออกเป็นโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือมีการตรวจพิสูจน์ที่ดินแล้วปรากฏว่า แบบส.ค.1 นั้นออกโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เช่นออกทับ ซ้อนพื้นที่ป่า หรือแจ้งการครอบครองโดยมิได้ครอบครองทำประโยชน์ในพื้นที่จริง

2) การถือครองที่ดิน โดยมีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3, น.ส.3 ก) เป็นหลักฐานในการแสดงสิทธิในที่ดิน จำนวน 9 แปลง คิดเป็นร้อยละ 43 อยู่ในเขตท้องที่อำเภอ เมืองเชียงใหม่ จำนวน 6 แปลง และอยู่ในเขตท้องที่อำเภอหางดง จำนวน 3 แปลง หนังสือรับรอง การทำประโยชน์ทั้งจำนวน 9 แปลง ออกภายหลังจากการประกาศเขตหวงห้ามที่ดิน พ.ศ.2492 และ เขตป่าสงวนแห่งชาติพิเศษ ป่าดอยสุเทพ พ.ศ.2507 (อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย, 2554)

3) การถือครองที่ดิน โดยมีโฉนดที่ดิน เป็นหลักฐานในการแสดงสิทธิในที่ดิน จำนวน 2 แปลง คิดเป็นร้อยละ 9 อยู่ในบริเวณหมู่บ้านในเขตพื้นที่อุทยานฯ ทั้งหมดอยู่ในเขตท้องที่ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จากเอกสารการออกโฉนดที่ดินดังกล่าว ออกภายหลังจากการประกาศเขตหวง ห้ามที่ดิน พ.ศ.2492 และเขตป่าสงวนแห่งชาติพิเศษ ป่าดอยสุเทพ พ.ศ.2507

3. ผู้ครอบครองที่ดิน จำนวน 20 ราย ที่ดินจำนวน 21 แปลง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1) เป็นของตนเองหรือของครอบครัว จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 70 ที่ดิน จำนวน 15 แปลง แยกเป็น มีแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) จำนวน 6 แปลง ซึ่งการโอนทาง ทะเบียนไม่สามารถกระทำได้ โดยให้ผู้ถือแบบ ส.ค.1 เป็นผู้มีสิทธิในการยื่นขออนุญาตออกโฉนดที่ดิน มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3, น.ส.3ก) จำนวน 8 แปลง และมีโฉนดที่ดิน จำนวน 2 แปลง สามารถโอนทางทะเบียนได้หรือโอนสิทธิในที่ดิน

2) เป็นของนิติบุคคล ที่ดินจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 30 ที่ดิน จำนวน 6 แปลง แยกเป็น มีแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) จำนวน 4 แปลง เป็นที่ดินของวัดจำนวน 2 แปลง เป็นของโรงเรียน จำนวน 2 แปลง มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3ก) จำนวน 1

แปลง เป็นที่ดินของวัด และมีโฉนดที่ดิน จำนวน 1 แปลง เป็นที่ดินของบริษัทเอกชน ซึ่งตามประมวลกฎหมายที่ดินผู้ที่มีแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) ไม่สามารถโอนทางทะเบียนได้ เนื่องจากแบบส.ค.1 เป็นเพียงหลักฐานที่แสดงว่าได้การครอบครองที่ดินตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น โดยให้สิทธิในการยื่นขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือ โฉนดที่ดิน ต่อไปสำหรับหนังสือรับรองการทำประโยชน์และโฉนดที่ดิน ตามประมวลกฎหมายที่ดินสามารถที่จะดำเนินการโอนทางทะเบียนได้

4. การได้มาที่ดิน จำนวน 20 ราย แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1) เป็นมรดกจากบรรพบุรุษ เป็นของตนเองหรือของครอบครัว จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 45 ที่ดินจำนวน 10 แปลง โดยเป็นเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินเป็นแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) จำนวน 5 แปลง หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3ก) จำนวน 5 แปลง เอกสารแสดงสิทธิในที่ดินเป็นแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) ส่วนใหญ่ผู้ถือครองที่ดินฯ ไม่สามารถที่จะบอกถึงที่มาของการครอบครองที่ดินได้ว่าได้ครอบครองมาอย่างไรจะบอกได้ตามที่ปรากฏตามเอกสาร

2) ซื้อต่อจากบุคคลอื่น จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 35 แยกเป็นผู้มีแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) จำนวน 3 แปลง มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3, น.ส.3ก) จำนวน 2 แปลง มีโฉนดที่ดิน จำนวน 2 แปลง ดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น

3) การได้มาโดยวิธีอื่นๆ จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 20 ที่ดินจำนวน 4 แปลง แยกเป็นผู้มีแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) จำนวน 2 แปลง มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3, น.ส.3ก) จำนวน 2 แปลง ทั้งเป็นที่ตั้งของวัดทั้ง 4 แปลง ที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินธรณีสงฆ์อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักพุทธศาสนาจังหวัดเชียงใหม่ ในการดูแลและการเก็บรักษาเอกสารสิทธิในที่ดิน ไม่สามารถโอนทางทะเบียนให้กับบุคคลได้

5. การใช้ประโยชน์ในที่ดินในปัจจุบัน ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ข้อมูลลักษณะการใช้ประโยชน์ในที่ดินในปัจจุบันของผู้ถือครองที่ดิน

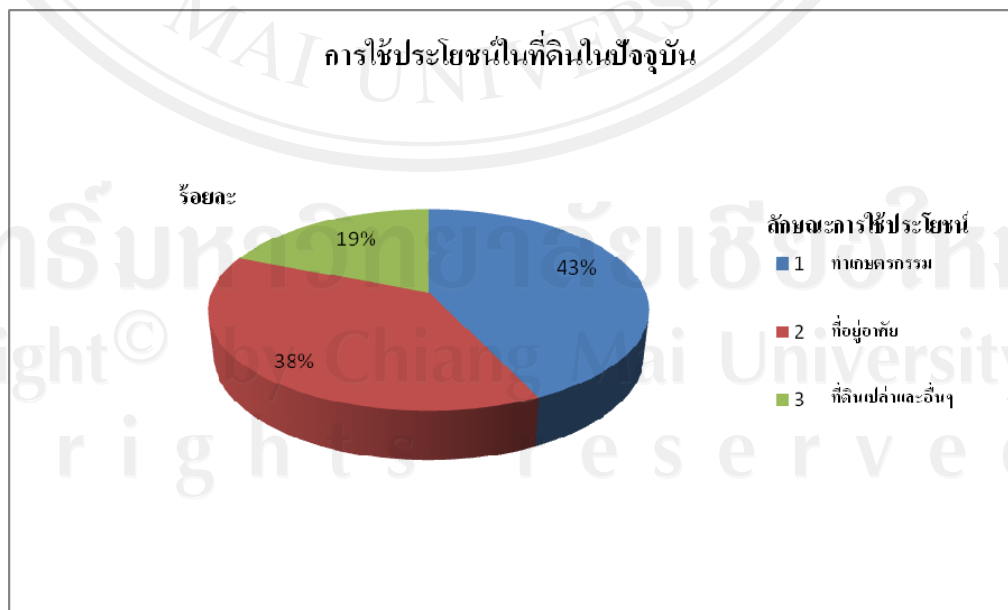
การใช้ประโยชน์ที่ดินในปัจจุบัน	จำนวน/ร้อยละการใช้ประโยชน์	
	จำนวน	ร้อยละ
1.พื้นที่เกษตรกรรม	9	43
2.ที่อยู่อาศัยและที่ตั้งของวัด	8	38
3.ไม่ได้ใช้ประโยชน์	4	19
รวม	21	100

จากข้อมูลในตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า การใช้ประโยชน์ในที่ดินในปัจจุบันของผู้ถือครองที่ดิน ทั้งหมดจำนวน 21 แปลง สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

- พื้นที่เกษตรกรรม จำนวน 9 แปลง คิดเป็นร้อยละ 43 อยู่ในท้องที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน 2 แปลง เป็นการทำประโยชน์ในที่ดินโดยปลูกไม้ผลทั้งไว้และจ้างคนดูแลไว้ไม่ได้หวังในผลผลิต และอยู่ในท้องที่อำเภอหางดง จำนวน 7 แปลง ทำสวนผลไม้ 4 แปลง ปลูกพืชไร่ จำนวน 2 แปลง และเป็นที่นาจำนวน 1 แปลง พื้นที่ดังกล่าวอยู่ในพื้นที่ป่าอุทยานฯ เดิมที่เป็นหมู่บ้านของชาวบ้านมาก่อนเนื่องจากอยู่ห่างไกลเส้นทางเข้า-ออกลำบาก จึงได้ย้ายออกมาอยู่อาศัยบริเวณใกล้ทางหลวงอำเภอหางดง-อำเภอสะเมิง ปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวจึงทำการเกษตรแทน

- พื้นที่อยู่อาศัย จำนวน 8 แปลง คิดเป็นร้อยละ 38 เป็นบ้านอยู่อาศัย จำนวน 1 แปลง อยู่ในท้องที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ ซึ่งระยะทางไม่ไกลจากตัวเมืองเชียงใหม่ อีกทั้งปัจจุบันมีสิ่งสาธารณูปโภค ทั้งถนน ไฟฟ้า ทำให้มีการปลูกที่อยู่อาศัยในหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น บ้านพักหรือรีสอร์ทของเอกชน จำนวน 1 แปลง อยู่ในพื้นที่หมู่บ้านที่อยู่ไม่ห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่เช่นกัน ซึ่งได้มาโดยเป็นมรดก ที่ตั้งของวัด จำนวน 4 แห่ง เป็นวัดอารามหลวงจำนวน 2 แปลง เป็นวัดประจำหมู่บ้าน จำนวน 1 แปลง และเป็นวัดป่า จำนวน 1 แปลง บ้านพักและสถานที่จัดกิจกรรมของโรงเรียนจำนวน 2 แปลง ใช้ในการจัดกิจกรรมต่างๆ

- ที่ดินเปล่าไม่ใช้ประโยชน์ จำนวน 4 แปลง คิดเป็นร้อยละ 19 ซึ่งที่ดินที่ใช้ประโยชน์ประเภทที่อยู่อาศัย และที่ดินเปล่าไม่ทำประโยชน์ เป็นพื้นที่ที่ใกล้ตัวเมืองเชียงใหม่ทั้งสิ้น ดังแสดงในแผนภูมิ 2

แผนภูมิ 2 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินในปัจจุบันของผู้ถือครองที่ดิน

4.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดินในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย

จากการศึกษาโดยใช้แบบรายการถามกับผู้ถือครองที่ดินพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน ประกอบด้วย การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การรับรู้ถึงสิทธิหน้าที่ในทรัพยากรธรรมชาติ ค่านิยมที่มีต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีรายละเอียดดังนี้

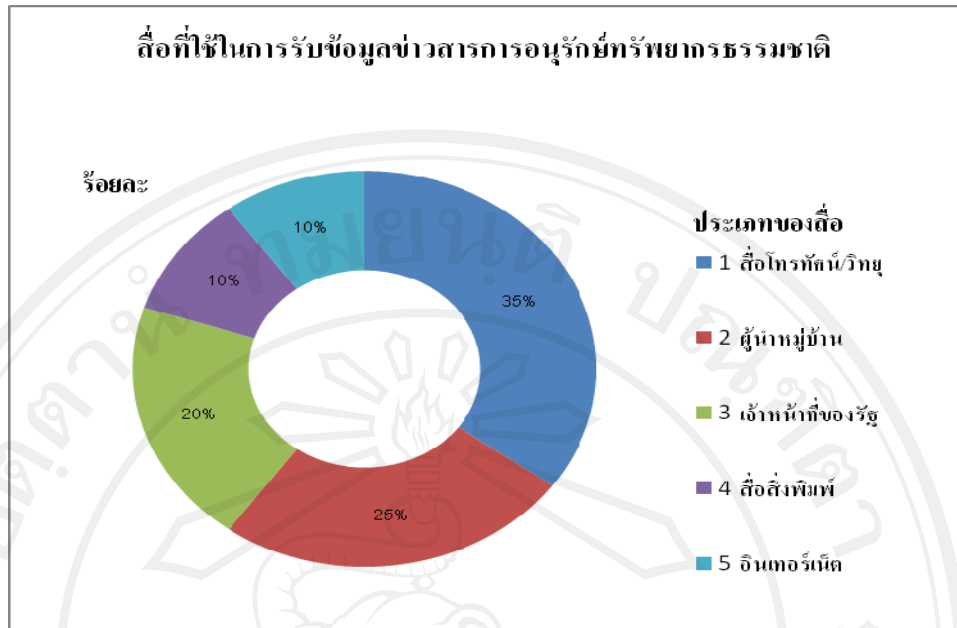
1. การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ประกอบด้วย ประเภทของสื่อที่รับข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ความถี่การรับข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ช่องทางช่วยตัดสินใจในการใช้ประโยชน์ในที่ดิน และประเภทของสื่อที่มีอิทธิพลทำให้มีความสนใจที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ดังนี้

1) ประเภทของสื่อที่รับข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ข้อมูลประเภทของสื่อที่ใช้รับข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน

ประเภทของสื่อที่รับข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน	ประชากร/ร้อยละของการใช้สื่อ	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. สื่อโทรทัศน์/วิทยุ	7	35
2. ผู้นำหมู่บ้าน	5	25
3. เจ้าหน้าที่ของรัฐ	4	20
4. สื่อสิ่งพิมพ์	2	10
5. อินเทอร์เน็ต	2	10

จากข้อมูลในตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า สื่อโทรทัศน์/วิทยุ เป็นสื่อที่ผู้ถือครองที่ดินใช้รับข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์มากที่สุด เนื่องจากความสะดวกและความรวดเร็วในการนำเสนอข่าวสาร จึงเป็นที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างมากคิดเป็นร้อยละ 40 ผู้นำหมู่บ้านคิดเป็นร้อยละ 25 และเจ้าหน้าที่ของรัฐคิดเป็นร้อยละ 20 ซึ่งผู้ถือครองที่ดินส่วนใหญ่จะมีความใกล้ชิดกับผู้นำหมู่บ้านและเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือจะเป็นส่วนหนึ่งที่ประชากรจะขาดไม่ได้ในการรับข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ดังแสดงในแผนภูมิ 3

แผนภูมิ 3 แสดงประเภทของสื่อที่ใช้รับข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน

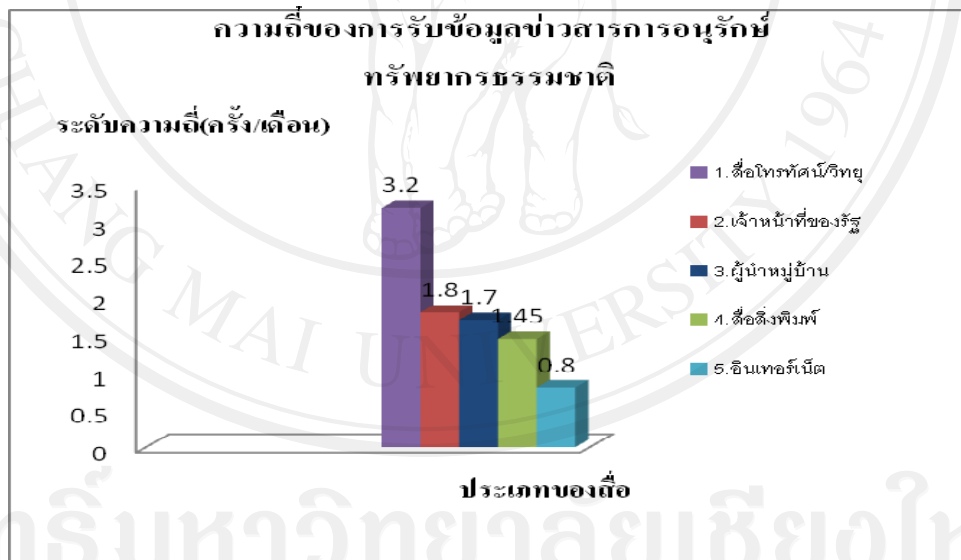
2) ความถี่การรับข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ข้อมูลความถี่การรับข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน

ประเภทของสื่อ	ระดับความถี่การรับข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดินต่อเดือน					ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.
	4 ครั้ง	3 ครั้ง	2 ครั้ง	1 ครั้ง	ไม่เคยได้รับ		
1.สื่อโทรทัศน์/วิทยุ	14	0	3	2	1	3.20	1.322
2.เจ้าหน้าที่ของรัฐ	2	5	4	5	4	1.80	1.322
3.ผู้นำหมู่บ้าน	5	2	3	4	6	1.70	1.490
4.สื่อสิ่งพิมพ์	4	2	3	6	5	1.45	1.572
5.สื่ออินเทอร์เน็ต	2	0	3	2	13	0.80	1.322

จากข้อมูลในตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า สื่อโทรทัศน์/วิทยุ ($\bar{x} = 3.20$) ยังเป็นสื่อที่มีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านต่างๆสืบเนื่องจากโดยทั่วไปผู้ถือครองที่ดินจะรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์/วิทยุ ซึ่งปัจจุบันเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับทุกครัวเรือน โดยเฉพาะช่วงเช้า

และช่วงเย็นของทุกวัน ดังนั้นข่าวสารเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ ข่าวสารเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติ ไม่ว่าจะเป็นภัยพิบัติทางธรรมชาติหรือการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า หรือกิจกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ สื่อโทรทัศน์/วิทยุ สามารถที่นำเสนอได้อย่างรวดเร็ว โดยที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ($\bar{X}=1.80$) เป็นสื่ออีกประเภทหนึ่งที่จะเป็นแหล่งข้อมูลในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ปัจจุบันการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐมีความหลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะการลงข่าวสารทางสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ค้นหาได้ง่ายขึ้นและมีข้อมูลที่ครอบคลุมและชัดเจน สำหรับผู้นำหมู่บ้าน ($\bar{X}=1.70$) ยังเป็นสื่อกลางที่สำคัญ ในการติดต่อระหว่างหน่วยงานของรัฐและประชาชนในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ผู้ถือครองที่ดินที่อยู่ในชนบทจะมีความใกล้ชิดกับผู้นำหมู่บ้านค่อนข้างสูง สื่อสิ่งพิมพ์ ($\bar{X}=1.45$) เป็นสื่ออีกชนิดหนึ่ง que ปัจจุบันมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย เช่นเดียวกับสื่ออินเทอร์เน็ต ($\bar{X}=0.80$) ซึ่งปัจจุบันได้รับความนิยมในการค้นหาข้อมูลข่าวสารต่างๆ ค่อนข้างน้อย แต่เนื่องจากข้อจำกัดในด้านเครื่องมืออุปกรณ์ และค่าใช้จ่าย ทำให้จำกัดการใช้ในกลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่ในเมือง และมีความรู้เกี่ยวกับการใช้เท่านั้น ดังแสดงในแผนภูมิ 4

แผนภูมิ 4 แสดงความถี่การรับข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรฯของผู้ถือครองที่ดิน

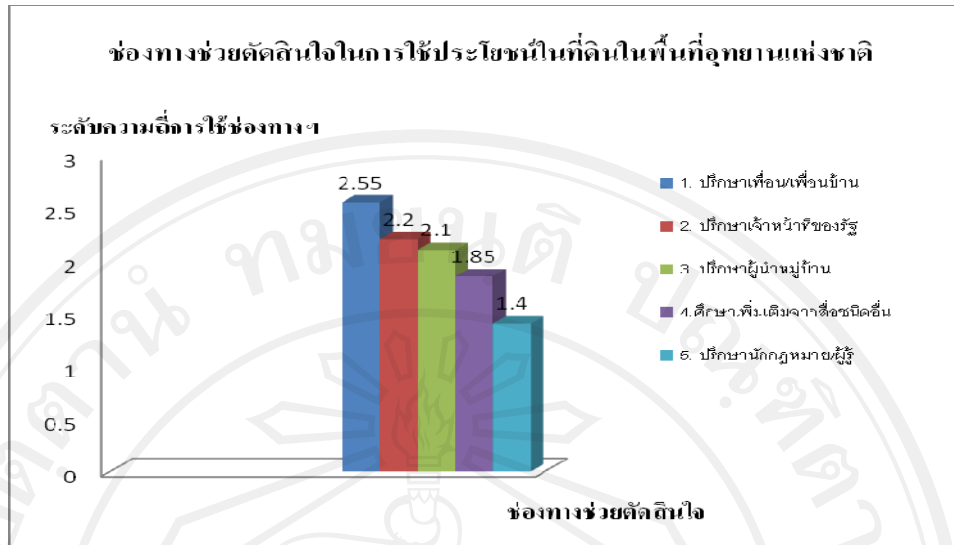
3) ช่องทางช่วยตัดสินใจในการใช้ประโยชน์ในที่ดินของผู้ถือครองที่ดิน ใช้วิธีการดังนี้ ปรึกษาเพื่อนหรือเพื่อนบ้าน การปรึกษาเจ้าหน้าที่ของรัฐ ปรึกษาผู้นำหมู่บ้าน ศึกษาเพิ่มเติมจากสื่อสิ่งพิมพ์ชนิดอื่น และปรึกษานักกฎหมายหรือผู้รู้ โดยแบ่งการระดับความถี่ของช่องทางช่วยตัดสินใจในการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ 1) มากที่สุดเท่ากับ 4.00

คะแนน 2) มากเท่ากับ 3.00 คะแนน 3) ปานกลางเท่ากับ 2.00 คะแนน 4) น้อยเท่ากับ 1.00 คะแนน
5) ไม่เคยใช้เท่ากับ 0.00 คะแนน ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 ข้อมูลช่องทางช่วยตัดสินใจในการใช้ประโยชน์ในที่ดินของผู้ถือครองที่ดิน

ช่องทางช่วยตัดสินใจ ในการใช้ประโยชน์ในที่ดิน	ระดับการใช้ช่องทางช่วยตัดสินใจ					ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้		
1.ปรึกษาเพื่อน/เพื่อนบ้าน	3	7	8	2	0	2.55	0.887
2.ปรึกษาเจ้าหน้าที่ของรัฐ	4	5	5	3	3	2.20	1.361
3.ปรึกษาผู้นำหมู่บ้าน	6	1	6	3	4	2.10	1.518
4.ศึกษาเพิ่มจากสิ่งพิมพ์อื่นๆ	2	5	6	2	5	1.85	1.348
5.ปรึกษานักกฎหมาย/ผู้รู้	2	3	3	5	7	1.40	1.392

จากข้อมูลในตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า ผู้ถือครองที่ดินใช้ช่องทางช่วยตัดสินใจในการใช้ประโยชน์ในที่ดินโดยใช้วิธีปรึกษาเพื่อนหรือเพื่อนบ้าน ($\bar{X}=2.55$) เนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมแบบพหุนิยม ทุกเรื่องราว หากมีปัญหาหรือข้อสงสัยก่อนที่จะนำไปปรึกษาเพื่อนหรือเพื่อนบ้านเป็นลำดับแรก การปรึกษาเจ้าหน้าที่ของรัฐ ($\bar{X}=2.20$) และผู้นำหมู่บ้าน ($\bar{X}=2.10$) เป็นช่องทางช่วยในการตัดสินใจที่ได้รับความชัดเจนมากที่สุด ถึงแม้ว่าการปรึกษาเจ้าหน้าที่ของรัฐจะมีข้อจำกัด เช่น สถานที่ตั้งของหน่วยงาน ความยุ่งยากในการติดต่อราชการ เป็นต้น ช่องทางช่วยตัดสินใจที่ผู้ถือครองที่ดินใช้ในระดับน้อย ได้แก่ การศึกษาเพิ่มเติมจากสิ่งพิมพ์ชนิดอื่น ($=1.85$) และการปรึกษานักกฎหมายหรือผู้รู้ ($\bar{X}=1.40$) ตามลำดับ ดังแสดงในแผนภูมิ 5

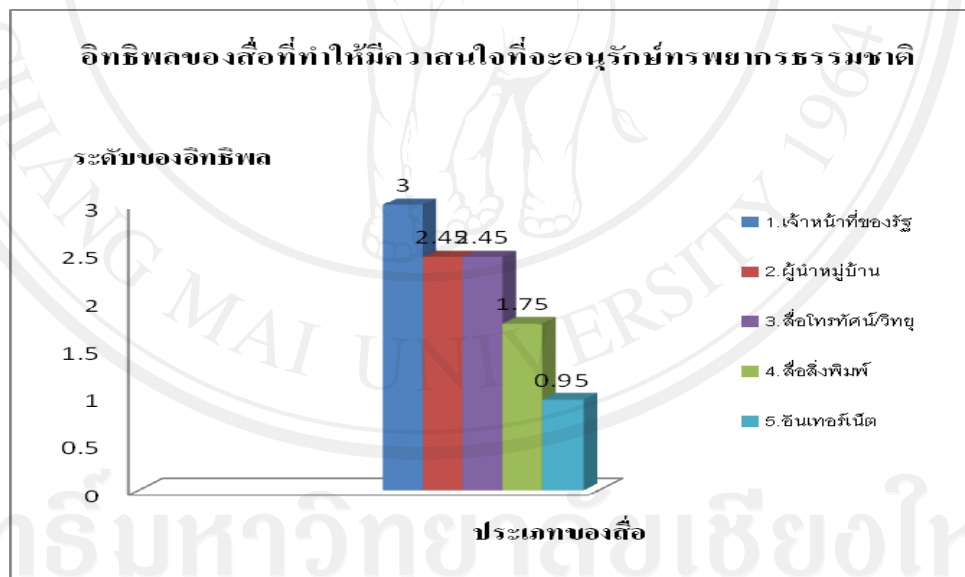

แผนภูมิ 5 แสดงระดับการใช้ช่องทางช่วยตัดสินใจในการใช้ประโยชน์ที่ดินของผู้ถือครองที่ดิน

4) ประเภทของสื่อที่มีอิทธิพลทำให้มีความสนใจที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดินในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ โดยแบ่งระดับอิทธิพลของสื่อ ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ 1) มากที่สุดเท่ากับ 4.00 คะแนน 2) มากเท่ากับ 3.00 คะแนน 3) ปานกลางเท่ากับ 2.00 คะแนน 4) น้อยเท่ากับ 1.00 คะแนน 5) ไม่มีผลเท่ากับ 0.00 คะแนน ดังแสดงในตาราง 7 ข้อมูลอิทธิพลของสื่อที่ทำให้มีความสนใจที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน

ประเภทของสื่อ	ระดับอิทธิพลของสื่อ					ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผล		
1.เจ้าหน้าที่ของรัฐ	5	12	1	2	0	3.00	0.858
2.ผู้นำหมู่บ้าน	7	3	4	4	2	2.45	1.432
3.สื่อโทรทัศน์/วิทยุ	6	1	6	3	4	2.45	0.999
4.สื่อสิ่งพิมพ์	3	1	7	6	3	1.75	1.251
5.อินเทอร์เน็ต	0	2	5	3	10	0.95	1.099

จากข้อมูลในตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า ประเภทของสื่อที่มีอิทธิพลทำให้ผู้ถือครองที่ดินมีความสนใจที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมากที่สุด คือ เจ้าหน้าทีของรัฐ ($\bar{X}=3.00$) เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารประเทศของรัฐบาล ในการนำนโยบายของรัฐบาลมาปฏิบัติสู่ชุมชนและประชาชน โดยมีกฎหมายและระเบียบเป็นเครื่องมือในการทำงาน ผู้นำหมู่บ้าน ($\bar{X}=2.45$) จากบทบาทของผู้นำหมู่บ้านที่เน้นหนักการเป็นสื่อกลางระหว่างหน่วยงานของรัฐกับราษฎรในความปกครองในทุกๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นการอนุรักษ์หรือชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎร สื่อโทรทัศน์/วิทยุ ($\bar{X}=2.45$) ตามที่ได้กล่าวในข้างต้นปัจจุบันสื่อโทรทัศน์/วิทยุ เป็นสิ่งที่ทุกคนครัวเรือนขาดไม่ได้ การนำเสนอข่าวสารที่รวดเร็วและมีข่าวสารให้ผู้ถือครองที่ดินและประชาชนได้เลือกชมตามความต้องการ จึงมีอิทธิพลต่อความสนใจที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติค่อนข้างสูง สำหรับสื่อสิ่งพิมพ์ ($\bar{X}=1.75$) และอินเทอร์เน็ต ($\bar{X}=0.95$) ตามข้อมูลข้างต้น สื่อสิ่งพิมพ์และอินเทอร์เน็ต เป็นการสื่อสารทางเดียว อีกทั้งส่วนใหญ่เป็นการหาข้อมูลเพิ่มเติมเฉพาะเรื่องและมีค่าใช้จ่าย จึงมีอิทธิพลต่อความสนใจที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประชากรอยู่ในระดับน้อย ตามลำดับไปด้วย ดังแสดงในแผนภูมิ 6

แผนภูมิ 6 แสดงระดับอิทธิพลของสื่อที่ทำให้มีความสนใจที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ผู้ถือครองที่ดินส่วนใหญ่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อโทรทัศน์/วิทยุ ซึ่งสอดคล้องกับระดับความถี่ในการรับรู้ข้อมูลของผู้ถือครองที่ดินที่ผ่านทางโทรทัศน์/วิทยุเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากเป็นสื่อที่เข้าถึงได้ง่ายและประชาชนให้ความสนใจเป็น

พื้นฐานอยู่แล้ว แต่พบว่าสื่ออินเทอร์เน็ตการเข้าถึงของผู้ถือครองที่ดินมีน้อย ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้ถือครองที่ดินเข้าถึงได้ยากและความถี่ในการรับรู้ในส่วนใหญ่แทบไม่เคยได้รับ โดยช่องทางช่วยตัดสินใจในการใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น ผู้ถือครองที่ดินจะมีการปรึกษาผู้นำหมู่บ้านเป็นหลัก รวมทั้งปรึกษาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น เจ้าหน้าที่องค์กรท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่อุทยานฯ มีอิทธิพลหรือเป็นแรงจูงใจให้ผู้ถือครองที่ดินมีความสนใจที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

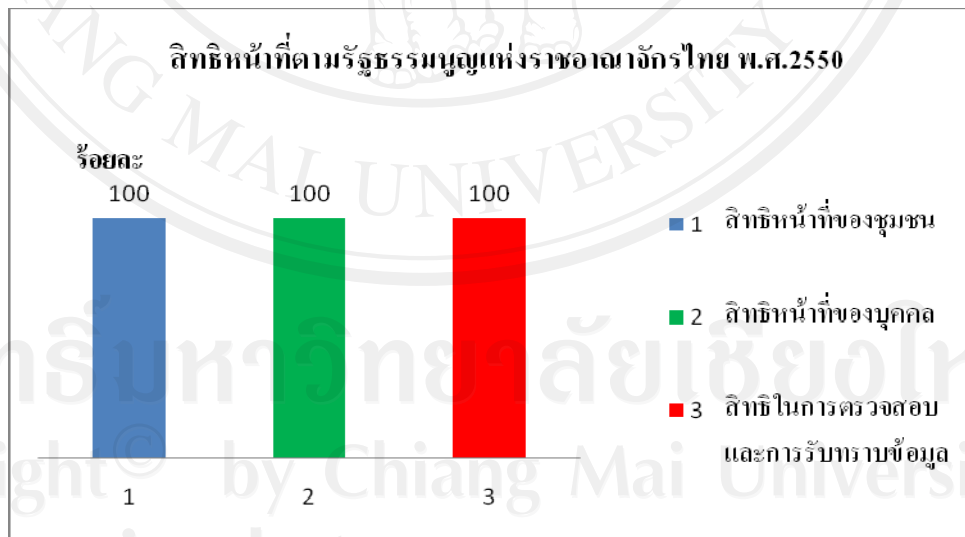
2. การรับรู้ถึงสิทธิหน้าที่ในทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

1) การรับรู้ถึงสิทธิหน้าที่ในการดูแลรักษาและการใช้ประโยชน์ในทรัพยากรธรรมชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 และพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504 ดังแสดงในตาราง 8

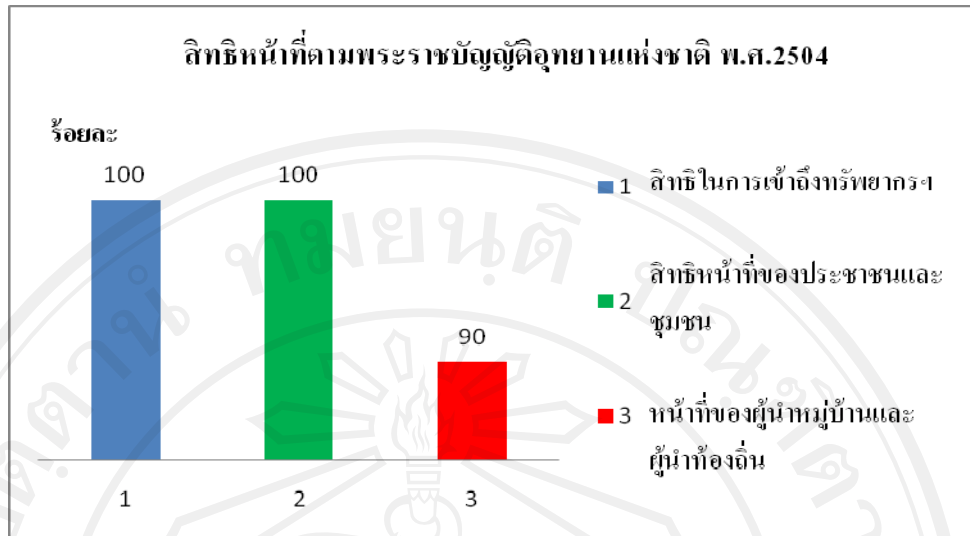
ตาราง 8 ข้อมูลการรับรู้ถึงสิทธิหน้าที่ในการดูแลรักษาและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติตามรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ.2550 และพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504

การรับรู้ถึงสิทธิหน้าที่ในการดูแลรักษาและการใช้ประโยชน์ ทรัพยากรธรรมชาติ	จำนวน/ร้อยละการรับรู้ถึงสิทธิที่พึงได้	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
<i>ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพ.ศ.2550</i>		
1.สิทธิของชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	20	100
2.สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมร่วมกับรัฐและชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และในการคุ้มครองรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม	20	100
3.การตรวจสอบดำเนินการโครงการใดๆของภาครัฐ อันจะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ ประชาชนมีสิทธิที่จะคัดค้านได้	20	100
<i>ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติพ.ศ.2504</i>		
1.สิทธิในการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติโดยเท่าเทียม เช่น การเข้าถึงสถานที่แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	20	100
2.สิทธิของประชาชนและชุมชนสามารถที่จะตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และการขอทราบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการของอุทยานฯ	20	100
3.หน้าที่ของผู้นำหมู่บ้าน ผู้นำท้องถิ่นตามพ.ร.บ.อุทยานฯ พ.ศ.2504	18	90

จากข้อมูลในตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า ผู้ถือครองที่ดินทั้งหมดร้อยละ 100 มีการรับรู้ถึงสิทธิหน้าที่ในการดูแลรักษาและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม การสนับสนุน และการคัดค้านเกี่ยวกับการดำเนินการของรัฐในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติเป็นอย่างดี และมีการรับรู้ถึงสิทธิหน้าที่ในการดูแลรักษาและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 ผู้ถือครองที่ดินทั้งหมดร้อยละ 100 ทราบถึงสิทธิหน้าที่ของประชาชนและชุมชนสามารถที่จะตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ การขอออกเอกสารการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ การรับทราบข้อมูลแผนแม่บทและข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการของอุทยานแห่งชาติ และการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติโดยเท่าเทียม เช่น การเข้าถึงสถานที่แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และผู้ถือครองที่ดินเกือบทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 90 รับรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน กำนัน นายกองค้การบริหารส่วนตำบล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ว่าเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504 หากพบเห็นการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติสามารถจับกุมผู้กระทำความผิดส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดีตามกฎหมาย และมีผู้ถือครองที่ดินบางส่วน คิดเป็นร้อยละ 10 ที่ยังไม่ทราบถึงสิทธิหน้าที่ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติตามกฎหมายของผู้นำชุมชนและผู้นำท้องถิ่นไม่ได้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพียงฝ่ายเดียว ดังแสดงในแผนภูมิ 7 และ 8

แผนภูมิ 7 แสดงการรับรู้ถึงสิทธิหน้าที่ในการดูแลรักษาและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติตามรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ.2550

แผนภูมิ 8 แสดงการรับรู้ถึงสิทธิหน้าที่ในการดูแลรักษาและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติตามพระราชบัญญัติอุทยานฯ พ.ศ.2504

2) การนำความรู้เรื่อง สิทธิหน้าที่ในการดูแลรักษาและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ ไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำรงชีวิตอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 ข้อมูลการนำผลความรู้เรื่อง สิทธิหน้าที่ฯ นำไปเป็นแนวทางการดำรงชีวิตในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

การนำผลความรู้เรื่อง สิทธิหน้าที่ฯ นำไปเป็นแนวทางการดำรงชีวิตในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ	ผลความรู้ที่นำไปใช้	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1.มีผลต่อการดำรงชีวิตประจำวันค่อนข้างน้อย	18	90
2.มีผลต่อการดำรงชีวิตประจำวัน	18	90
3.มีผลต่อการดำรงชีวิตประจำวันค่อนข้างสูง	15	75

จากข้อมูลในตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า ผู้ถือครองที่ดินสามารถนำความรู้ถึงสิทธิหน้าที่ในการดูแลรักษาและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ นำไปเป็นแนวทาง การดำรงชีวิตในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ สามารถจัดลำดับความสำคัญ ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้ดังนี้

- กลุ่มที่มีผลต่อการดำรงชีวิตประจำวันค่อนข้างน้อย ผู้ถือครองที่ดินจำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 90 ทราบถึงข้อห้ามและไม่ปฏิบัติ ในเรื่องการขยายพื้นที่ ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน แล้วยางหรือเผาป่า การเปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ทำให้ท่วมท้นหรือเหือดแห้ง การปิดหรือทำให้กีดขวางแก่ทางน้ำหรือทางบก การเก็บหาของป่า เช่น

กล้วยไม้ น้ำผึ้ง ครั่ง ถ่านไม้ เปลือกไม้ หรือมูลค้างคาว การนำยานพาหนะเข้าออกหรือขับขี่ในทางที่มีได้จัดไว้ การเข้าไปดำเนินกิจการใดๆ เพื่อหาผลประโยชน์ การปิดประกาศโฆษณาหรือขีดเขียนในที่ต่างๆ การนำเครื่องมือสำหรับล่าสัตว์หรือจับสัตว์ป่าหรืออาวุธใดๆ เข้าไปในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ การส่งเสียงดังหรือกระทำการอื่นอันเป็นการรบกวนหรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่คนหรือสัตว์ป่า และการทิ้งสิ่งที่เป็นเชื้อเพลิงซึ่งอาจทำให้เกิดเพลิงในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เนื่องจากส่วนใหญ่มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันค่อนข้างน้อย ยกเว้นบางกรณี เช่น การบุกรุกขยายพื้นที่เป็นการกระทำผิดกฎหมายที่มีบทลงโทษค่อนข้างสูง (พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504)

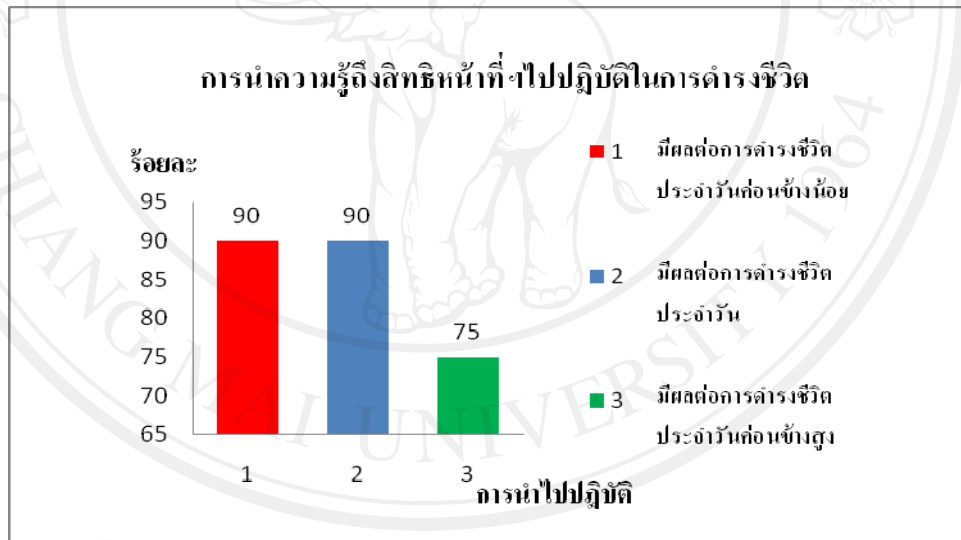
นอกจากนั้นยังพบอีกว่า วัดขนาดใหญ่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ จำนวน 2 แห่ง ยังมีความต้องการที่จะขยายพื้นที่วัดออกไปจากเดิมเข้าไปในพื้นที่ป่าโดยรอบบริเวณ โดยบริเวณที่ตั้งของวัดทั้งสองแห่งได้มีการรังวัดกันพื้นที่ออกจากเขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติแล้ว จากข้อมูลการขอรังวัดออกโฉนดที่ดิน (อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ,2554) มีการนำรังวัดขออกโฉนดที่ดินเกินกว่าหลักฐานเดิมและพื้นที่ที่กันออก โดยเหตุผลที่วัดมีการขออกโฉนดที่ดินเกินกว่าหลักฐานเดิม เพื่อต้องการพื้นที่ในการจัดกิจกรรมการศึกษาธรรมะควบคู่กับการศึกษาธรรมชาติ และต้องการปรับภูมิทัศน์บริเวณวัดให้มีความสวยงามเป็นแหล่งศึกษาพระพุทธศาสนา ซึ่งขัดกับกฎกระทรวงฉบับที่ 43 (พ.ศ.2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 หมวด 3 โฉนดที่ดิน ข้อ 14 ที่ดินที่ออกโฉนดที่ดินต้องเป็นที่ดินที่มีสิทธิในที่ดินได้ครอบครองและทำประโยชน์ และเป็นที่ดินที่สามารถออกโฉนดที่ดินได้ตามกฎหมาย แต่ห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดินสำหรับที่ดินดังต่อไปนี้ (4) ที่สงวนหวงห้ามตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 มาตรา 20(3) และ(4) แห่งประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2526 หรือกฎหมายอื่น และ (5) ที่ดินที่คณะกรรมการสงวนไว้เพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น (วนิชา พรโพบูลย์, 2552)

- กลุ่มที่มีผลต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ผู้ถือครองที่ดินร้อยละ 90 ทราบถึงข้อห้ามและไม่ปฏิบัติเกี่ยวกับการเก็บหา ทำให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ยาง ไม้ น้ำมันยาง น้ำมันสน แร่หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น การนำสัตว์ป่าออกไป หรือทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตรายแก่สัตว์ป่า การนำสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์พาหนะเข้าไปในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ การยิงปืนทำให้เกิดระเบิดซึ่งวัตถุระเบิดหรือจุดดอกไม้เพลิง และการทิ้งขยะมูลฝอยหรือสิ่งต่างๆ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และมีผู้ถือครองที่ดินร้อยละ 10 ทราบถึงข้อห้ามและยังปฏิบัติ เนื่องจากผู้ถือครองที่ดินบางรายอาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่อยู่ในหรือติดพื้นที่อุทยานฯบางกรณี เช่น การล่าสัตว์ป่าขนาดเล็ก จำพวกนก กระรอก มีผลต่อการดำรงชีวิต และบทลงโทษตามกฎหมายมีโทษที่ค่อนข้างต่ำ เช่น การ

ทั้งขณะในที่ไม่จัดไว้ มีบตลงโทษปรับเท่านั้น และจากการศึกษาวัดขนาดใหญ่ในพื้นที่อุทยานฯซึ่งมีขยะปริมาณจำนวนมากมิได้นำออกไปกำจัดนอกพื้นที่อุทยานฯแต่มีการขุดหลุมฝังไว้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศลุ่มน้ำทางตอนล่างอุทยานฯเป็นอย่างมากต่อไปในอนาคต

- กลุ่มที่มีผลต่อการดำรงชีวิตประจำวันค่อนข้างสูง ผู้ถือครองที่ดินร้อยละ 75 ทราบถึงข้อห้ามและไม่ปฏิบัติในการทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตรายหรือทำให้เสื่อมสภาพแก่ดิน หิน กรวด หรือทราย การเก็บ หรือทำให้เป็นอันตรายแก่ดอกไม้ ใบไม้ หรือผลไม้ และการนำหรือปล่อยปศุสัตว์เข้าไปในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ มีผู้ถือครองที่ดินร้อยละ 25 ที่ทราบถึงข้อห้ามและยังปฏิบัติ ซึ่งประชากรดังกล่าวอาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่อยู่ในหรือติดพื้นที่อุทยานฯ และข้อห้ามดังกล่าวมีผลต่อการดำรงชีวิตประจำวันค่อนข้างสูง

ดังแสดงในแผนภูมิ 9

แผนภูมิ 9 แสดงการนำความรู้สิทธิหน้าที่ไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำรงชีวิต

3) การระบุถึงกิจกรรมการอนุรักษ์ดิน น้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่า พันธุ์พืชและแร่ธาตุ ที่ผู้ถือครองที่ดินฯและครอบครัวปฏิบัติ ดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 ข้อมูลการระบุถึงกิจกรรมการอนุรักษ์ ดิน น้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่า พันธุ์พืช และแร่ธาตุของผู้ถือครองที่ดินและครอบครัวปฏิบัติ

การระบุถึงกิจกรรมการอนุรักษ์ ดิน น้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่า พันธุ์พืชและแร่ธาตุ ของผู้ถือครองที่ดินและครอบครัวปฏิบัติ	จำนวน/ร้อยละครอบครัวปฏิบัติ	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1.การปลูกป่าเสริม	18	80
2.การทำแนวกันไฟ	15	75
3.การทำฝายชะลอความชุ่มชื้น	13	65
4.การหลีกเลี่ยงใช้สารเคมี	12	60
5.การบวชป่าและการเป็นวิทยากรด้านการอนุรักษ์	2	10

จากข้อมูลในตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการอนุรักษ์ ดิน น้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่า พันธุ์พืช และแร่ธาตุ ที่ผู้ถือครองที่ดินและครอบครัวปฏิบัติ สามารถระบุได้ ประกอบด้วย การปลูกป่าเสริม การทำแนวกันไฟ การทำฝายชะลอความชุ่มชื้น การไม่ใช้สารเคมี การบวชป่า และการเป็นวิทยากรด้านการอนุรักษ์ฯ ซึ่งประชากรจะร่วมกับหน่วยงานของรัฐและชุมชนในการดำเนินการเป็นประจำอยู่แล้ว

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้ถือครองที่ดินส่วนใหญ่มีการรับรู้ถึงสิทธิหน้าที่ในทรัพยากร ธรรมชาติ ทั้งสิทธิหน้าที่ในการดูแลรักษาและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 และพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504 รวมถึงการนำความรู้สิทธิหน้าที่ในการดูแลรักษาและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ ไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำรงชีวิตอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และสามารถที่จะระบุถึงกิจกรรมการอนุรักษ์ ดิน น้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่า พันธุ์พืช และแร่ธาตุ ประชากรและครอบครัวปฏิบัติในชีวิตประจำวันเป็นอย่างดี แต่มีผู้ถือครองที่ดินบางส่วนไม่ทราบถึงสิทธิหน้าที่ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติของผู้นำชุมชนและผู้นำท้องถิ่น

3. ค่านิยมของผู้ถือครองที่ดินที่มีต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

ค่านิยมของผู้ถือครองที่ดินที่มีต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และกิจกรรมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยแบ่งระดับค่านิยมของผู้ถือครองที่ดินออกเป็น 5 ระดับ ประกอบด้วย 1) มากที่สุดเท่ากับ 4.00 คะแนน 2) มากเท่ากับ 3.00 คะแนน 3) ปานกลางเท่ากับ 2.00 คะแนน 4) น้อยเท่ากับ 1.00 คะแนน 5) ไม่มีผลเท่ากับ 0.00 คะแนน ตามลำดับ ดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 ข้อมูลค่านิยมที่มีต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน

ค่านิยมที่มีต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.
ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ		
1.ร่วมให้ความสำคัญต่อปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติ	3.70	0.923
2.ร่วมในการแก้ไขและการจัดการทรัพยากรฯ	2.15	1.268
3.ร่วมสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานรัฐ	1.10	1.372
4.ความต้องการข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานรัฐ	0.90	0.786
ด้านกิจกรรมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ		
1.ร่วมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	3.80	0.410
2.ร่วมการพัฒนาการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก	3.05	1.050
3.การใช้สารเคมีในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ	2.35	1.356

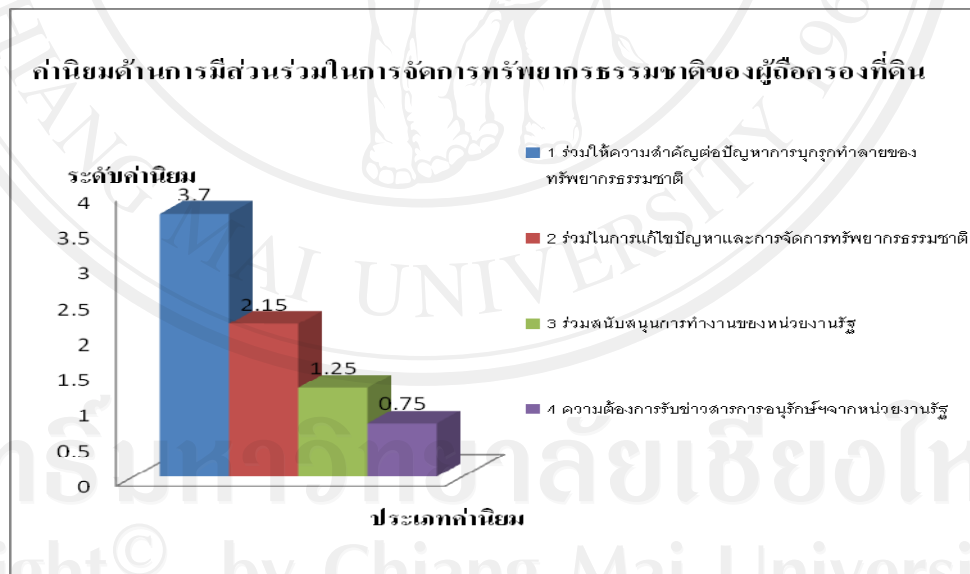
จากข้อมูลในตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า ค่านิยมของผู้ถือครองที่ดินด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การมีส่วนร่วมของผู้ถือครองที่ดินให้ความสำคัญต่อปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติ (\bar{X} =3.70) ผู้ถือครองที่ดินคิดว่า ปัญหาการบุกรุกทำลายของทรัพยากรธรรมชาติ ประชาชนควรจะช่วยกันดูแล ผู้ถือครองที่ดินส่วนใหญ่ให้ความสนใจต่อทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติมากขึ้น และการมีส่วนร่วมของผู้ถือครองที่ดินในการเข้าไปดูแลรักษาทรัพยากรฯ ซึ่งเกิดประโยชน์กับผู้ถือครองที่ดินเองและประชาชนทั่วไป ซึ่งเป็นประโยชน์ทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติหรืออยู่นอกพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

การมีส่วนร่วมในการแก้ไขและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ (\bar{X} =2.15) ผู้ถือครองที่ดินคิดว่าปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติเป็นปัญหาระดับชาติและเป็นปัญหาของเจ้าหน้าที่ฯ ที่ต้องกำกับดูแลเอง แสดงให้เห็นว่า ผู้ถือครองที่ดินยังเข้าใจว่า หน้าที่ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องมีบทบาทเหมือนเช่นที่ผ่านมาในอดีต ผู้ถือครองที่ดินฯ จะให้ความร่วมมือก็ต่อเมื่อมีการประสานจากหน่วยงานของรัฐ

การมีส่วนร่วมสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานรัฐ ($\bar{X}=1.10$) ผู้ถือครองที่ดินคิดว่าแนวทางที่จะสามารถปฏิบัติการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ผู้ถือครองที่ดินพร้อมที่จะสนับสนุนวัสดุและค่าใช้จ่ายเอง โดยไม่ต้องรอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐเพียงด้านเดียว

ความต้องการข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์จากหน่วยงานรัฐ ($\bar{X}=0.90$) ผู้ถือครองที่ดินให้ความสนใจค่อนข้างสูง และพยายามเข้าศึกษาหาข้อมูลด้วยตนเอง โดยเฉพาะจากการคู่มือทฤษฏีและฟังวิทยุในท้องถิ่น แสดงให้เห็นว่า ผู้ถือครองที่ดินให้ความสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

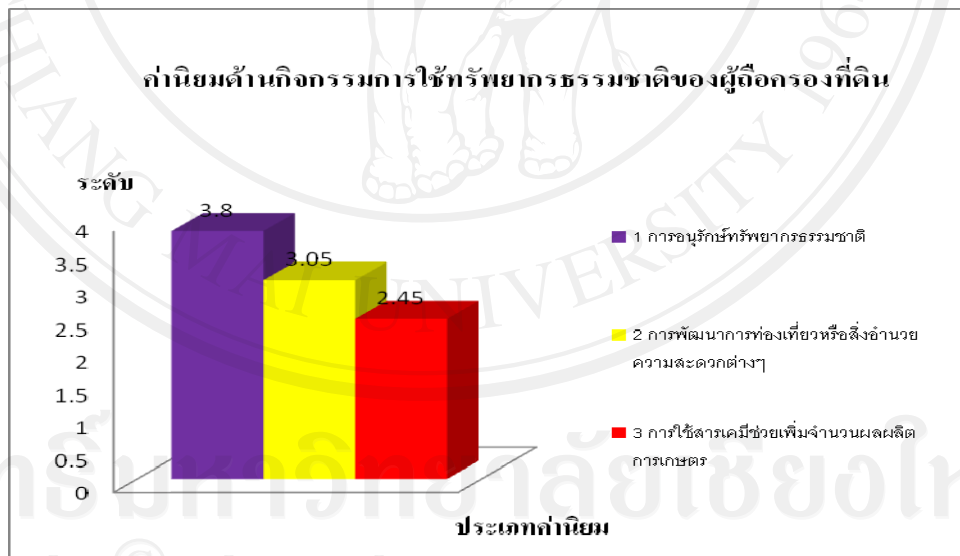
จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ค่านิยมของผู้ถือครองที่ดินที่มีต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรฯ ผู้ถือครองที่ดินให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ แต่ยังให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นแกนหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ผู้ถือครองที่ดินให้ความสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและพร้อมที่จะสนับสนุนวัสดุและค่าใช้จ่ายเอง โดยที่ไม่ต้องรอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐเพียงด้านเดียว ดังแสดงในแผนภูมิ 10

แผนภูมิ 10 แสดงระดับค่านิยมด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน

ค่านิยมด้านกิจกรรมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน การมีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{X}=3.80$) ผู้ถือครองที่ดินคิดว่าทรัพยากรป่าไม้ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร หากป่าไม้สมบูรณ์ น้ำ

และคิดก็จะสมบูรณ์ตามไปด้วย ซึ่งมีความเข้าใจและตระหนักว่าพื้นที่ป่าไม้เป็นแหล่งรวมของทรัพยากร ธรรมชาติต่างๆ ซึ่งต้องอนุรักษ์และสงวนไว้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะร่วมกัน การมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X}=3.05$) ผู้ถือครองที่ดินคิดว่าการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ มีความสำคัญมากกว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวหรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แสดงให้เห็นว่า ผู้ถือครองที่ดินให้ความสำคัญต่อทรัพยากรป่าไม้และการใช้ประโยชน์ในทรัพยากรธรรมชาติเพื่อประโยชน์เป็นป่าต้นน้ำลำธาร หรือประโยชน์ทางอ้อมที่เกิดประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่มากกว่าการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกินความจำเป็นที่เกิดประโยชน์ต่อคนบางกลุ่มเท่านั้นรวมถึงผลกระทบที่จะตามมา แต่การใช้สารเคมีในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ($\bar{X}=2.35$) ผู้ถือครองที่ดินคิดว่าการใช้สารเคมีการเกษตรในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ จะช่วยเพิ่มจำนวนผลผลิตทำให้ไม่ต้องบุกรุกป่า เพื่อเพิ่มพื้นที่การผลิตอีก แสดงให้เห็นว่าผู้ถือครองที่ดินยังเข้าใจว่าการใช้สารเคมีในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากปัจจุบันถูกจำกัดในเรื่องการขยายพื้นที่โดยขาดการคำนึงถึงผลกระทบของสารเคมีที่มีต่อระบบนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และชีวิตสุขภาพของประชากรและประชาชนเอง ทั้งสารพิษตกค้างในพื้นดินและในแหล่งน้ำและการกระจายในอากาศ ดังแสดงในแผนภูมิ 11

แผนภูมิ 11 แสดงระดับถ้านิยมด้านกิจกรรมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน

4. ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และความรู้เกี่ยวกับการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ดังแสดงในตาราง 12

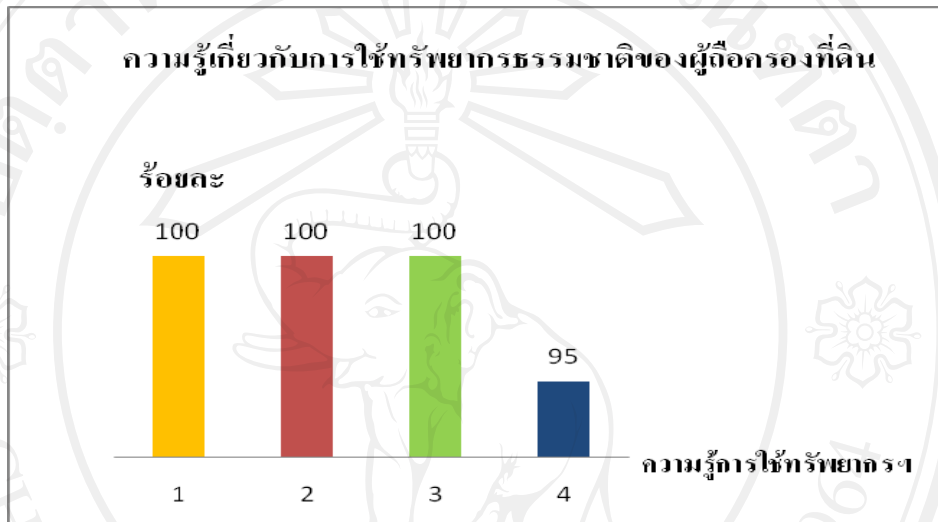
ตาราง 12 ข้อมูลความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน

ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ	จำนวน/ร้อยละความรู้	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1.การใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ คือการดูแลรักษาเพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร เป็นแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ และเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ และการวิจัย	20	100
2.การใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินขอบเขต เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาภัยแล้ง น้ำท่วม ดินถล่ม เป็นต้น	20	100
3.การใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ อาทิ ต้องใช้อย่างประหยัด เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่ามากที่สุด และต้องกระจายการใช้ทรัพยากรอย่างทั่วถึงอย่างเป็นธรรมให้มากที่สุด	20	100
4.การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ทำให้เกิดความสูญเสียหรือสูญเปล่า ไม่ทำให้เกิดผลกระทบทางลบต่อปริมาณ จำนวน ชนิด และประเภททรัพยากรธรรมชาติรวมถึงต้องนำกลับมาใช้ใหม่มากที่สุด	19	95
5.การใช้ทรัพยากรธรรมชาติทุกประเภท จะต้องมีการทะนุบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติควบคู่ไปด้วย เพื่อในการนำมาใช้เมื่อคราวจำเป็น	20	100
6.ต้องมีการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในอุทยานแห่งชาติ เช่น การปลูกป่า การทำฝายต้นน้ำ การทำแนวกันไฟ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิ่งที่สำคัญ	20	100
7.การมีส่วนร่วมของประชาชนในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในอุทยานแห่งชาติ ประชาชนจะต้องเสียสละทั้งเวลาและกำลังกาย เพราะเป็นแหล่งอาศัยเพื่อการดำรงชีพของตนเอง	19	95

1) ความรู้เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน

จากข้อมูลในตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า ความรู้เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน ผู้ถือครองที่ดินคิดเป็นร้อยละ 100 มีความเข้าใจการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ การดูแลรักษาเพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร เป็นแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ และเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ และการวิจัย การใช้ที่เกินขอบเขตหรือการทำลายทรัพยากร ธรรมชาติ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาภัยแล้ง น้ำท่วม ดินถล่ม ปัญหามลภาวะทางอากาศ เป็นต้น และต้องใช้อย่างประหยัด เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

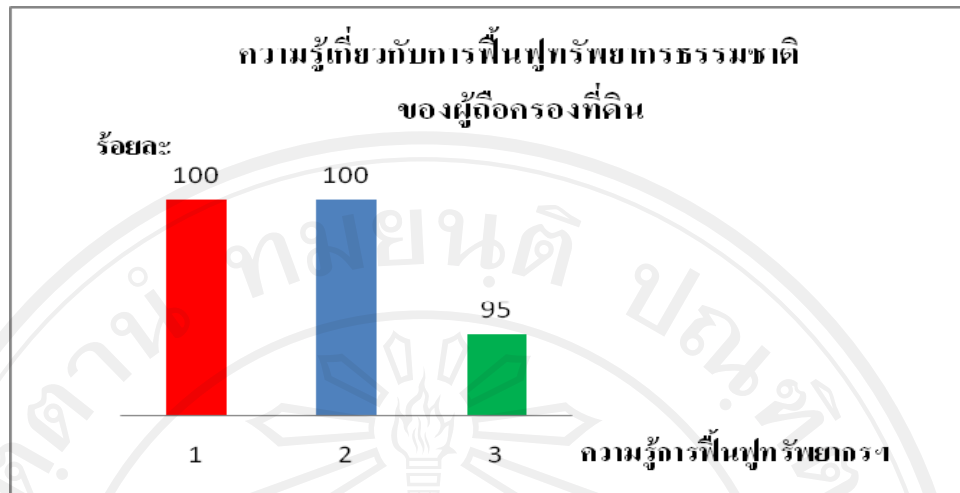
มากที่สุด จะต้องคำนึงว่าเป็นประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ และต้องกระจายการใช้ทรัพยากรอย่างทั่วถึง อย่างเป็นธรรมให้มากที่สุด ผู้ถือครองที่ดินทั้งหมดมีความรู้เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเป็นอย่างดี และผู้ถือครองที่ดินร้อยละ 95 มีความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ไม่ทำให้เกิดความสูญเสียหรือสูญเปล่า และใช้ทรัพยากรจากธรรมชาติให้น้อยที่สุด ไม่ทำให้เกิดผลกระทบทางลบต่อปริมาณ จำนวน ชนิด และประเภททรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงต้องนำกลับมาใช้ใหม่ให้มากที่สุด ดังแสดงในแผนภูมิ 12

แผนภูมิ 12 แสดงความรู้เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน

2) ความรู้เกี่ยวกับการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน

จากข้อมูลในตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า ความรู้เกี่ยวกับการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน ผู้ถือครองที่ดินทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100 มีความเข้าใจในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติทุกประเภทจะต้องมีการทะนุบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติควบคู่ไปด้วย เพื่อในการนำมาใช้เมื่อคราวจำเป็น และต้องมีการฟื้นฟูทรัพยากร ธรรมชาติ เช่น การปลูกป่า การทำฝายชะลอความชุ่มชื้น การทำแนวกันไฟ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญ และผู้ถือครองที่ดินจำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 95 ที่คิดว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ การเสียดละของประชาชนทั้งเวลา กำลังกายและด้านอื่น มิใช่ปล่อยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเพียงฝ่ายเดียว ดังแสดงแผนภูมิ 13

แผนภูมิ 13 แสดงความรู้เกี่ยวกับการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน

สรุปโดยประเด็นการศึกษาจะเห็นได้ว่า ผู้ถือครองที่ดินมีความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเป็นอย่างดี มีค่านิยมที่จะพร้อมให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการจัดการอุทยานแห่งชาติโดยพร้อมรับและปฏิบัติตามที่อุทยานแห่งชาติกำหนดตามกฎหมาย แต่เมื่อพิจารณาถึงการรับรู้ถึงสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ผู้ถือครองที่ดินมีความเข้าใจดี มีเพียงวัดสองแห่งที่ต้องการขยายพื้นที่เพิ่ม โดยดูเหมือนจะให้ความสำคัญด้านการอนุรักษ์น้อยกว่าการขยายพื้นที่ของวัดเพื่อกิจการของวัดโดยตรงโดยอ้างถึงประโยชน์สาธารณะ และคำนึงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเป็นประเด็นตามมาทีหลัง ทั้งนี้จะเห็นได้ยิ่งกว่าสื่อที่ผู้ถือครองที่ดินได้รับมีผลต่อการตัดสินใจ เพราะทำให้การรู้และเข้าใจถึงผลกระทบจากการทำลายป่า และการฟื้นฟูดูแลป่าจะเป็นทางออกที่ทำให้การอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติได้อย่างมีความสุข รวมถึงเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ป่าไม้ เช่น การปลูกป่าเสริม การทำแนวกันไฟ และการทำฝายชะลอความชุ่มชื้น เป็นต้น

4.4 จิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดินในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ดอยสุเทพ-ปุย

จากการศึกษาพบว่า เรื่อง จิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดินในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ดอยสุเทพ-ปุย มีประเด็นดังนี้ 1) การรับรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 2) ความตระหนักถึงความสำคัญของหน้าที่ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ 3) แนวโน้มที่จะมีส่วนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

1. การรับรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน ดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 ข้อมูลการรับรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน

การรับรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน	จำนวน/ร้อยละการรับรู้	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1.การทราบถึงการดำเนินกิจกรรมต่างๆและความรู้ในการปกป้องดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ	18	90
2.ความเข้าใจการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ตามพ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504	18	90
3.การรู้ถึงการฟื้นฟูทรัพยากรฯเพื่อใช้ประโยชน์ส่วนตนและสาธารณะ	18	90
4.การรู้ถึงวิธีการป้องกันปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติ	18	90

จากการข้อมูลในตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า ผู้ถือครองที่ดินจำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 90 รับรู้ถึงการดำเนินกิจกรรมต่างๆและความรู้ในการปกป้องดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ โดยทราบจากสื่อต่างๆ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีผู้ถือครองที่ดินคิดเป็นร้อยละ 10 ที่ไม่ทราบถึงการดำเนินกิจกรรมต่างๆ และความรู้ในการปกป้องดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

ผู้ถือครองที่ดินจำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 90 ส่วนใหญ่มีความเข้าใจการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504 มีความเข้าใจพอสมควร เช่น การใช้ประโยชน์เพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ในการอุปโภคบริโภค และใช้ในการเกษตรกรรม แต่ข้อจำกัดหรือข้อห้ามตามกฎหมายผู้ถือครองที่ดินยังไม่มี ความเข้าใจเท่าที่ควร จะทราบในเรื่องที่เกี่ยวข้อง เช่น การขยายพื้นที่ การตัดต้นไม้และการล่าสัตว์ เป็นต้น ทั้งนี้มีผู้ถือครองที่ดินจำนวน 2 ราย ที่ทราบถึงการดำเนินกิจกรรมต่างๆ และความรู้ในการปกป้องดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ รู้ถึงการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติเพื่อใช้ประโยชน์ส่วนตนและสาธารณะ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติเป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นผู้นำหมู่บ้านและเป็นบุคคลที่ติดต่oprะสานงานกับเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่เสมอ และมีผู้ถือครองที่ดินจำนวน 2 ราย ที่ไม่มีความเข้าใจในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ เนื่องจากปัจจุบันผู้ถือครองที่ดินดังกล่าวไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่ และประกอบธุรกิจอยู่ต่างจังหวัด ไม่ได้เข้าไปใช้ประโยชน์ในทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติอยู่แล้ว จะทำประโยชน์เฉพาะใน

ที่ดินที่ถือครองเท่านั้น จึงไม่ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ

ผู้ถือครองที่ดินจำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 90 รับรู้ถึงการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติเพื่อใช้ประโยชน์ส่วนตนและสาธารณะ เช่น การปลูกต้นไม้เสริมป่าธรรมชาติ การทำแนวกันไฟ การทำฝายชะลอความชุ่มชื้น

ผู้ถือครองที่ดินจำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 90 รู้ถึงวิธีการป้องกันปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การป้องกันการบุกรุกทำลายป่าไม้ ไม่เผาป่า การปลูกต้นไม้และหญ้าแฝก ป้องกันการพังทลายของดิน การปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์แก่เยาวชน มีผู้ถือครองที่ดินจำนวน 2 ราย ที่ไม่สามารถบอกถึงวิธีการป้องกันปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เนื่องจากปัจจุบันไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่และประกอบธุรกิจต่างจังหวัดและเข้ามาดูแลเป็นครั้งคราวเท่านั้นโดยจ้างคนในพื้นที่เฝ้าดูแล

2. ความตระหนักถึงความสำคัญของหน้าที่ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน ดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 ข้อมูลความตระหนักถึงความสำคัญของหน้าที่ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน

ความตระหนักถึงความสำคัญของหน้าที่ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน	จำนวน/ร้อยละความตระหนัก	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1.การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในการปกป้องดูแลรักษาทรัพยากรฯ	20	100
2.การปฏิบัติตามข้อกำหนดที่พ.ร.บ. อุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504 การ	19	95
3.การกำหนดวิธีการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ	18	90
4.แนวทางการป้องกันปัญหาด้านทรัพยากรฯจากการมีส่วนร่วม	17	85

จากข้อมูลในตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า ผู้ถือครองที่ดินทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100 ให้ความสำคัญต่อปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เช่น ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ ปัญหาไฟป่า เป็นต้น ซึ่งมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตโดยตรง เช่น การเหือดแห้งของป่าต้นน้ำลำธาร ปัญหาหมอกควันพิษจากไฟป่า และพร้อมจะให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ในการปกป้องดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

ผู้ถือครองที่ดินเกือบทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 95 ยอมรับที่จะปฏิบัติตามข้อกำหนดที่พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งนี้มีผู้ถือครองที่ดินจำนวน 3 ราย ที่ยอมรับจะปฏิบัติตามข้อกำหนดที่พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504 โดยให้เหตุผลว่าโดยปกติไม่ได้เข้าใช้ประโยชน์ในทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติอยู่แล้ว และมีผู้ถือครองที่ดินจำนวน 1 ราย ที่ยอมรับจะปฏิบัติตามข้อกำหนดที่พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติเป็นบางกรณี เช่น การเก็บหาของป่า เนื่องจากเป็นชาวบ้านท้องถิ่นที่ต้องอาศัยทรัพยากรธรรมชาติในการดำรงชีวิต

ผู้ถือครองที่ดินจำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 90 คิดว่าปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ควรได้รับการฟื้นฟู และสามารถกำหนดวิธีการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เช่น มีผู้ถือครองที่ดินจำนวน 2 ราย ที่ยังไม่สามารถกำหนดวิธีการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติได้ ซึ่งเป็นรายเดิมดังกล่าวข้างต้น โดยให้เหตุผลว่า ไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่ ปัจจุบันอาศัยและประกอบธุรกิจส่วนตัวอยู่ต่างจังหวัด โดยจ้างให้คนเฝ้าดูแลแทน จึงไม่ทราบว่าในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ทรัพยากรธรรมชาติด้านใดควรได้รับการฟื้นฟูอย่างไร

ผู้ถือครองที่ดินจำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 85 สามารถบอกถึงแนวทางการป้องกันปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติจากการมีส่วนร่วมของประชากรเอง โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ สนับสนุนทั้งแรงงานและกำลังทรัพย์ ได้แก่ ส่งเสริมชาวบ้านมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ เจ้าหน้าที่ให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์และทางด้านกฎหมายแก่ประชาชนให้มากขึ้น และการรณรงค์ การฝึกอบรมต่างๆ ประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมต่างๆ ซึ่งให้เห็นถึงผลเสียและผลกระทบภัยพิบัติของการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และมีผู้ถือครองที่ดินจำนวน 2 ราย ไม่สามารถบอกถึงแนวทางการป้องกันปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติจากการมีส่วนร่วมของตนเองในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น ผู้ถือครองที่ดินบางรายไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่ และมีบางรายอาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่แต่ไม่สามารถบอกถึงแนวทางการป้องกันปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติจากการมีส่วนร่วมของตนเองได้ และมีผู้ถือครองที่ดินจำนวน 1 ราย ไม่ทราบถึงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ และไม่ทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติควรได้รับการฟื้นฟูหรือไม่ และไม่สามารถบอกถึงแนวทางการป้องกันปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติจากการมีส่วนร่วมของตนเองได้ โดยข้อเท็จจริงผู้ถือครองที่ดินรายดังกล่าวประกอบกิจการบ้านพัก รีสอร์ทเอกชนอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ซึ่งผู้ถือครองที่ดิน (ทั้ง 3 ราย มีทัศนคติในเรื่องหน้าที่ในการดูแลปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติยังเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ

รวมถึงประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากทรัพยากรธรรมชาติ) ในกรณีที่มีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ และได้รับการประสานก็พร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐและชุมชน ถึงแม้ว่าอาจจะไม่ได้ร่วมทำกิจกรรมด้วยตนเอง ยินดีที่จะสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และปัจจัยอื่น หรือให้ลูกจ้างไปร่วมทำกิจกรรมแทนๆ

จากข้อมูลข้างต้นชี้ให้เห็นได้ว่า ผู้ถือครองที่ดินส่วนใหญ่มีความตระหนักถึงความสำคัญของหน้าที่ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย โดยให้ความสำคัญต่อหน้าที่ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งการให้ความสำคัญในปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและการแก้ไขปัญหา รวมถึงการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต แต่เป็นไปในลักษณะการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐเป็นส่วนใหญ่

3. แนวโน้มที่จะมีส่วนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดินดังแสดงในตาราง 15
ตาราง 15 ข้อมูลแนวโน้มที่จะมีส่วนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน

แนวโน้มที่จะมีส่วนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน	จำนวน/ร้อยละแนวโน้ม	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. ความพร้อมที่จะการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในการปกป้องดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ	20	100
2. การยอมรับข้อจำกัดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504	18	90
3. การวางแผนและกำหนดกิจกรรมในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ	18	90
4. การระบุดังกิจกรรมที่ตนเองจะร่วมในการป้องกันปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติ	18	90

จากข้อมูลในตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า ผู้ถือครองที่ดินทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100 มีความพร้อมที่จะการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในการปกป้องดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งการดำเนินกิจกรรมด้วยตนเอง และสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ผู้ถือครองที่ดินทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100 ยอมรับข้อจำกัดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ แต่ยังคงขาดความเข้าใจในข้อกฎหมายอยากให้อำนาจที่ได้นั้นจะเพิ่มความเข้าใจกับประชากรให้มากขึ้น

ผู้ถือครองที่ดินจำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 90 สามารถวางแผนและกำหนดกิจกรรมในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เช่น ในแต่ละปีควรจะกำหนดกิจกรรมให้ชัดเจนว่าช่วงไหนจะดำเนินการในกิจกรรมใด เช่นปลูกต้นไม้ในวันสำคัญๆ จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชนพิจารณาาร่วมกัน มีการสำรวจพื้นที่ กำหนดกิจกรรม มีผู้ถือครองที่ดินเพียงจำนวน 2 ราย ไม่สามารถที่จะวางแผนและกำหนดกิจกรรมในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และระบุดังกิจกรรมที่ตนเองจะร่วมในการป้องกันปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นรายเดิมที่ปัจจุบันอาศัยและประกอบธุรกิจส่วนตัวอยู่ต่างจังหวัด

ผู้ถือครองที่ดินจำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 90 สามารถระบุดังกิจกรรมที่ตนเองจะร่วมในการป้องกันปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เช่น การร่วมกิจกรรมประชาสัมพันธ์สร้างจิตสำนึกแก่เยาวชนและชุมชน การสร้างฝายชะลอความชุ่มชื้น การทำแนวกันไฟ ปลูกต้นไม้ เป็นวิทยากร การรณรงค์อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การชี้ให้เห็นภัยพิบัติให้เยาวชนและชุมชนได้ทราบ มีผู้ถือครองที่ดินจำนวน 2 ราย ซึ่งเป็นรายเดิม ที่ไม่สามารถระบุดังกิจกรรมที่ตนเองจะร่วมในการป้องกันปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติได้

กล่าวได้ว่า ผู้ถือครองที่ดินส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ จะเห็นได้จากความพร้อมที่จะเข้าร่วมการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในการปกป้องดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติด้วยตนเอง ถึงแม้ว่ามีผู้ถือครองที่ดินบางส่วนที่ไม่สามารถจะเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง แต่พร้อมจะให้การสนับสนุนปัจจัยในการดำเนินกิจกรรม สำหรับวางแผนและกำหนดกิจกรรมในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และระบุดังกิจกรรมที่ผู้ถือครองที่ดินจะร่วมในการป้องกันปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาตินั้น ผู้ถือครองที่ดินที่อยู่อาศัยในจังหวัดเชียงใหม่สามารถที่จะวางแผนและกำหนดกิจกรรมในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และระบุดังกิจกรรมที่ประชากรจะร่วมในการป้องกันปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติในระดับเบื้องต้นได้ แต่ยังไม่สามารถที่จะวางแผนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นรูปธรรมหรือมีความชัดเจนได้ ทั้งนี้เพราะผู้ถือครองที่ดินมิได้ใส่ใจกับปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างจริงจัง โดยคำนึงถึงประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางตรงและทางอ้อม และหากได้รับผลกระทบจากปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นความแห้งแล้ง หรือปัญหาไฟป่า ซึ่งทุกคนที่อยู่อาศัยในพื้นที่จะได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าว ถึงจะมีการตื่นตัวในการแก้ไขปัญหาซึ่งส่วนใหญ่เป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ

จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า จิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดินในพื้นที่อุทยานแห่งชาติโดยสุเทพ-ปุย เกิดขึ้นจากความตระหนักถึงความสำคัญของหน้าที่ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การรับรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากร

ธรรมชาติ และแนวโน้มที่จะมีส่วนในการอนุรักษ์ทรัพยากรฯของผู้ถือครองที่ดินตามลำดับ โดยมีปัจจัยด้านแรงจูงใจเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดินในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย เรียงตามลำดับดังนี้ 1) ค่านิยมของผู้ถือครองที่ดินที่มีต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ 2) การรับรู้ถึงสิทธิหน้าที่ในทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน และ3) การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดิน ซึ่งปัจจัยดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการใช้ประโยชน์ในที่ดินของผู้ถือครองที่ดินในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย

การใช้ประโยชน์ในที่ดินของผู้ถือครองที่ดินในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย เพื่อเกษตรกรรม ผู้ถือครองที่ดินจะมีความตระหนักถึงความสำคัญของหน้าที่ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การรับรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และมีแนวโน้มที่จะมีส่วนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย มากกว่าผู้ถือครองที่ดินที่ใช้ประโยชน์ในที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย และที่ดินเปล่าไม่ใช้ประโยชน์